

Νεόφυτος ο Αμοργίνος: Ένας άγιος της «άγονης γραμμής» (Δρ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Συντονιστής Περιεχομένου Ενότητας Επιστημών - Πemptουσία)

[/ Πemptουσία](#)

Ανδρέας Αργυρόπουλος, Ένας άγιος της άγονης γραμμής, Οσιομάρτυς Νεόφυτος ο Αμοργίνος, Πρόλογος Π. Υφαντής, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2017

Στο ιδιαίτερα πλούσιο Αγιολόγιο της Εκκλησίας μας συμπεριλαμβάνεται μία μεγάλη ποικιλία αγίων μορφών, που διακρίνονται για τους διαφορετικούς τρόπους που γεννήθηκαν και έδρασαν, τους τρόπους που άσκησαν τη βιοτή τους, το επίγειο τέλος τους, το επάγγελμα που είχαν κ.ο.κ. Κάποιοι από αυτούς είναι ιδιαίτερα ονομαστοί, κάποιων το όνομα περιορίζεται σε στενά, τοπικά κυρίως, πλαίσια. Οι περισσότεροι κατατάχθηκαν στη χορεία των Αγίων κατά το παρελθόν, και η εποχή μας όμως δεν παύει να αναδεικνύει νέους «φίλους του Χριστού», όπως τους αποκαλεί ο ιερός Καβάσιλας, αλλά και να ανακαλύπτει παλαιότερους, η οποίοι λόγω συγκυριών είχαν περιέλθει στη λήθη και την άγνοια.

ΑΝΔΡΕΑΣ Χ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΑΣ ΑΓΙΟΣ
ΤΗΣ
ΑΓΟΝΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ

*Οσιομάρτυς Νεόφυτος
ο Αμοργίνος*

Πρόλογος
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΡ. ΥΦΑΝΤΗΣ

Μία από τις μορφές που έζησαν αιώνες πριν, αλλά αγιοκατατάχθηκαν πρόσφατα είναι ο οσιομάρτυρας Νεόφυτος από την Αμοργό. Ελάχιστα γνωρίζουμε για το πρόσωπό του. Γεννήθηκε στη γωνιά αυτή των Κυκλάδων περί τις αρχές του 16^{ου} αι. Έγινε μοναχός και μετέβη στην Ιερά Μονή του Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου στην Πάτμο (πιθανόν εξαιτίας πειρατικών επιδρομών), από την οποία απεστάλη σε Κάθισμα στο Μετόχι της στους Λειψούς. Στο νησί αυτό βρήκε μαρτυρικό θάνατο το 1528 από τους Τούρκους. Η μόνη γραπτή μαρτυρία που έχουμε σχετικά προέρχεται από χειρόγραφο («Βραβείον») της Μονής της Πάτμου.

Ο όσιος Νεόφυτος συγκαταλέχθηκε το 2003 στις τάξεις των αγίων μαζί με τους επίσης μαρτυρήσαντες από πειρατές στην ίδια νήσο οσίους: Ιωνά τον Λέριο (1561), Νεόφυτο Φαζό (1609), Ιωνά Γαρμπή από τη Νίσυρο (1635) και Παρθένιο από τη Φιλιπούπολη (1696). Όλοι τους τιμούνται την πρώτη Κυριακή μετά τη 10^η Ιουλίου.

Ο γυμνασιάρχης θεολόγος κ. Ανδρέας Αργυρόπουλος, ο οποίος στο παρελθόν έχει διατελέσει Σχολικός Σύμβουλος Θεολόγων και Λυκείου, κάτοχος 2 μεταπτυχιακών τίτλων, δόκιμος συγγραφέας πολλών βιβλίων και μάχιμος αγωνιστής του μάθηματος που διδάσκει αλλά και του ζωντανού λόγου της Εκκλησίας στα κοινωνικά δρώμενα, σε ειδική μελέτη του ανέδειξε πολύπλευρα το ιστορικό σκηνικό της εποχής και της περιοχής που έζησε ο Άγιος, αλλά και το εύρος της τιμής που του αποδίδεται σήμερα.

Συγκεκριμένα, παραθέτει την ιστορική διαδρομή των 3 νησιών με τα οποία συνδέθηκε ο Οσιομάρτυς Νεόφυτος: της γενέτειράς του Αμοργού, της Πάτμου, όπου βρισκόταν η μονή της μετανοίας του και των Λειψών, τόπου μαρτυρίου του. Περιγράφει το τραχύ περιβάλλον, στο οποίο ζούσαν οι νησιώτες της εποχής του, όντες στο έλεος της οθωμανικής αυθαιρεσίας και των ανηλέων πειρατικών επιδρομών. Καταγράφει τη σημασία των 2 μοναστικών καθιδρυμάτων σε κάθε περιοχή αντίστοιχα, της Μονής του Αγ. Ιωάννου στην Πάτμο και της Παναγίας της Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό, αλλά και τη στενή σχέση που αναπτύχθηκε μεταξύ τους (ερμηνεύοντας έτσι και τη μετάβαση του οσ. Νεοφύτου από το ένα νησί στο άλλο), η οποία έφτασε σε κάποιο χρονικό διάστημα έως της «ανταλλαγής» ηγουμένων! Η έρευνα του φιλόπονου συγγραφέα φτάνει μέχρι τους Λειψούς, όπου επεξηγεί και τη σημασία που είχε η συγκεκριμένη νησίδα για τη Μονή της Πάτμου, καταθετοντας τα ιστορικά στοιχεία που τεκμηριώνουν την αξιοποίησή της από την τελευταία.

Επιπλέον ο κ. Αργυρόπουλος εντοπίζει τα γεγονότα της τελευταίας εικοσαετίας, στα οποία περιλαμβάνονται η τοπική τιμή των 5 μαρτύρων, η κινητοποίηση των

τοπικών παραγόντων και φορέων ώστε να αγιοκακαταταχθούν, η αποδοχή του αιτήματος από την Ι. Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου και τα επίσημα εκκλησιαστικά κείμενα που την ακολούθησαν. Με τη μελέτη αυτή ακόμη, δημοσιοποιούνται οι ενέργειες της τοπικής Εκκλησίας στην Αμοργό για την απόδοση ιδιαίτερης τιμής στον συντοπίτη της Άγιο, με την ανέγερση Ι. Ναού, αγιογράφηση εικόνων και το λαμπρό κατ' έτος εορτασμό της μνήμης του.

Όπως τονίζει ο Αν. Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ Παναγιώτης Υφαντής στον Πρόλογο του μελετήματος, «το πνευματικό αντίκρισμα των λιγότερο γνωστών αγίων παραμένει ολοζώντανο στη συλλογική μνήμη της τοπικής κοινότητας, στην οποία απόκειται το μοναδικό προνόμιο να αναγνωρίζει ως φίλους του Θεού εκείνα τα μέλη της που αντιμετώπισαν πειρασμούς, διακόνησαν τους συνανθρώπους τους και αξιώθηκαν ενός οσιακού ή μαρτυρικού θανάτου...Οφείλουμε ευγνωμοσύνη στον Ανδρέα Αργυρόπουλο γιατί μας αποκαλύπτει τις πτυχές της λαϊκής ευσέβειας που εμπνέει η μακρινή αλλά ζωντανή παρουσία του Αγίου...Μας δείχνει ακόμα πώς ακόμα κι αν άνθισε στην “άγονη γραμμή”, η αγιότητα εξακολουθεί να παραμένει ευκαιρία αγαπητικής συνάντησης των ανθρώπων και συλλογικής δοξολογικής αναφοράς στο Θεό της αγάπης».

Ουσιαστικά, δεν θα ήταν υπερβολή να πούμε ότι ο κ. Αργυρόπουλος με το έργο του αυτό αποτυπώνει στην ιστορική μνήμη του εκκλησιαστικού πληρώματος όλη τη διαδρομή της τοπικής αμοργινής κοινότητας από την απαρχή του εγκεντρισμού της στον καλλιέλαιο εκκλησιαστικό κορμό μέχρι τη συγκέντρωσή της γύρω από τη μνήμη του εκλεκτού της τέκνου. Φωτίζοντας δε τις επιμέρους πτυχές προσώπων και γεγονότων που συνδέονται με την οσία μορφή του Νεοφύτου του Αμοργίνου, δεν προσφέρει μόνο αγαθές υπηρεσίες στην εκκλησιαστική συνείδηση της αιγαιοπελαγίτικης αυτής γωνιάς, αλλά υπομιμνήσκει ταυτόχρονα τη σχέση κάθε πιστού χριστιανού με την κοινότητα όλων των αγίων, με την οποία συμπολιτεύεται και από την οποία φωτίζεται και εμπνέεται στην πορεία του προς τη Βασιλεία του Θεού.